

13 Com s'escriu un text de recerca?

Eulàlia Borràs¹

Conceptes clau: tipus de text, redacció, revisió, bibliografia, estil APA.

1. Introducció

En general, quan escrivim sobre la nostra recerca fem una contribució a la comunitat científica i disseminem els resultats dels nostres estudis en articles científics. D'aquesta manera, altres persones investigadores tindran accés a la recerca que produïm i podran aprofundir en els temes que plantegem per avançar en el coneixement científic.

Així mateix, podem concebre la disseminació de la recerca com una oportunitat més de col·laborar amb les persones amb les quals hem dut a terme la investigació, fent de coautors amb docents, estudiants i altres agents que han estat importants en el procés de recollida i d'interpretació de les dades. També la podem considerar com una manera d'establir diàlegs amb la comunitat educativa, publicant textos més divulgatius en revistes que llegeixen docents, personal de l'Administració pública, professorat en formació, etc.

Finalment, podem entendre la disseminació de la recerca com un deure que tenim amb la societat que ens la finança (fent universitats públiques, aportant diners per a projectes i beques). Cada cop és més comú que s'expliquin els resultats de la recerca en articles de premsa i en altres mitjans d'accés obert. Algunes revistes científiques ofereixen aquesta opció, i cada cop més persones publiquen els

1. Escola d'Enginyeria d'Igualada (UPC), Igualada, Catalunya/Espanya; eulalia.borras@eei.upc.edu

Per citar aquest capítol: Borràs, E. (2017). Com s'escriu un text de recerca? A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 469-482). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.642>

manuscrits de la seva recerca (és a dir, versions prèvies a l'acceptació, segons la normativa de cada editorial) en xarxes socials acadèmiques, com ara Academia.edu o Researchgate.net.

En aquest capítol, parlarem del format dels textos més estrictament de recerca. L'estructura concreta del text vindrà determinada pel tipus de text que hem de produir: un treball de fi de màster, una tesi doctoral, un capítol d'un llibre especialitzat o un article per a una revista científica. En el cas de la recerca qualitativa, cal que el text tingui en compte un seguit de processos que s'han explicat en aquest volum, com ara:

- la justificació de la recerca en termes teòrics i de l'interès social i educatiu;
- la recollida d'informació o de dades;
- el tractament i l'organització de les dades;
- l'adopció d'un marc teòric i metodològic;
- l'anàlisi de les dades;
- la interpretació de les dades de manera original i/o creativa i l'obtenció de resultats;
- el plantejament d'una discussió sobre la rellevància dels resultats;
- el plantejament d'unes conclusions.

2. Diferències entre el treball de fi de màster i la tesi

Probablement, moltes de les persones que llegeixen aquest volum estan en

procés d'escriure un treball de fi de màster o una tesi doctoral. En ambdós casos es duu a terme una recerca acadèmica per assolir una titulació. La tesi doctoral, tanmateix, té un abast més extens i un caràcter més profund que el treball de màster. Igualment, la metodologia de recerca és més rigorosa en el cas de la tesi.

Les tesis doctorals han d'exposar el propòsit de la recerca, el marc teòric al voltant del qual gira el nostre tema d'estudi, la metodologia utilitzada, els resultats de la recerca, les discussions i les conclusions. Normalment el contingut s'estructura en diversos capítols, que en els treballs qualitatius hauran d'incloure la informació següent:

- *Títol*: té la funció de captar l'atenció del lector i proporcionar prou informació sobre el contingut del text. Els títols no haurien d'excedir les 10 paraules.
- *Resum o abstract*: és una síntesi del treball perquè el lector pugui decidir d'antuvi si li interessa llegir tot el text.
- *Paraules clau*: normalment, es demanen al voltant de cinc paraules que ajuden a identificar el tema, el context, la metodologia i els conceptes teòrics clau de la recerca.
- *Introducció*: presenta el tema o problema de la recerca, la rellevància i l'abast del tema, la posició de la persona investigadora en el context estudiat (per exemple, si és també el docent), la seva motivació personal cap a la recerca, etc.
- *Objectius i preguntes de recerca*: han de ser el més clar possible. Convé presentar-los en format de llista.
- *Marc teòric*: revisa les bases teòriques de la recerca. En aquest capítol informem el lector sobre la recerca prèvia en què fonamentem el treball, l'estat de la qüestió, i el nostre enfocament científic.

- *Metodologia*: exposa el disseny de la recerca i els mètodes de recollida i d'anàlisi de les dades. Expliquem com hem portat a terme la recerca, quines eines hem utilitzat per assolir els objectius de la investigació (vegeu el capítol de [Canals, aquest volum](#)), quines dades hem recollit i com les hem gestionat (tipus d'anàlisi, transcripcions, etc.). També donem compte dels procediments seguits per assegurar la validesa interna de la recerca, com triangulació, sessions de dades, etc. (vegeu [Antoniadou, aquest volum](#); [Moore i Llompart, aquest volum](#)).
- *Resultats de la recerca*: analitza les dades seguint el procediment descrit en la metodologia i amb referència al marc teòric establert. Les dades s'hi inclouen en format de transcripció, amb imatges, etc.
- *Discussió dels resultats*: posa en relleu els resultats més rellevants i els contextualitza en els marcs teòrics i metodològics escollits. Tracta de respondre a les preguntes: com contribueix la nostra recerca a la comunitat científica i educativa? Què assenyalen els resultats? Quines bases deixem per a recerques posteriors?
- *Conclusions*: en aquest capítol es resumeixen les aportacions i les limitacions de l'estudi, i es recomanen recerques futures.

Generalment no hi ha limitacions d'extensió, però es recomana escriure al voltant de 250-350 pàgines DIN A4, a 1,5 espais.

Actualment, la tesi doctoral pot estar formada per un compendi d'articles de recerca publicats, alguns en revistes d'alt impacte. Cal consultar la normativa de cada universitat per comprovar les condicions d'aquesta modalitat.

Els treballs de fi de màster, tot i ser projectes de recerca avançada, tenen un abast més limitat i una extensió més reduïda. Per fer-nos-en una idea, poden tenir entre 50 i 150 pàgines, amb un espaiat d'1,5 en paper DIN A4, segons els requisits de cada universitat. Els treballs de màster han de forjar un argument sòlid, coherent i amb unitat interna que recolzi la recerca de manera convincent. Igualment, s'hi

ha de demostrar que es coneixen les eines de recerca i que se saben aplicar en una situació determinada. Els apartats de les tesis de màster són els mateixos que els de les tesis doctorals.

3. Diferències entre els articles de revistes científiques i els capítols de llibre

Les revistes amb més prestigi i que compten més a l'hora d'avaluar la capacitat acadèmica són les que segueixen un procés d'avaluació d'experts pel mètode de cegament (*blind peer-reviewed*), en què altres persones investigadores revisen el treball de manera anònima i n'estimen o desestimen la publicació. Entre aquestes revistes, n'hi ha que tenen un índex d'impacte més alt. Això vol dir que els articles que s'hi han publicat s'han citat més cops en altres publicacions. Els índexs més reconeguts són el Social Sciences Citation Index (Thomson Reuters, Journal Citation Reports) i el SCImago Journal & Country Rank (Scopus). En l'àmbit català, també hi ha l'índex Carhus Plus+ (AGAUR). Les biblioteques de les universitats sovint organitzen cursos per entendre com funcionen aquests índexs i com hem d'interpretar la informació que ens proporcionen.

Per publicar en un llibre, normalment els editors inviten els autors a proposar un capítol segons la seva àrea d'expertesa, en convocatòries obertes o tancades, i els capítols normalment són revisats per experts externs.

Els articles científics generalment consten de les mateixes parts que una tesi doctoral o de màster, però se centren en un aspecte concret de l'estudi. Es pot escriure sobre una qüestió metodològica determinada, un concepte teòric que l'estudi fa avançar, unes dades específiques, un fenomen o context poc descrit en altres recerques, etc.

Cal destacar que els capítols de llibre no segueixen necessàriament l'estructura dels articles de recerca. Si són de divulgació entre un públic més general, tendeixen a aprofundir en les seccions de resultats, en la discussió i en les conclusions, les

més vinculades a la part pràctica de la recerca. Així, els capítols no s'endinsen excessivament en el marc teòric i en la metodologia, sinó que aquestes seccions principalment contribueixen a la contextualització de les dades i a la interpretació dels resultats de les anàlisis.

La base de dades Scholarly Publishing Indicators (SPI) in Humanities and Social Sciences elabora un rànquing del prestigi de les editorials espanyoles i internacionals que ens pot donar indicacions sobre la qualitat dels llibres.

4. Per on es comença a escriure?

4.1. Les dades com a base de l'escriptura

És important tenir en compte que les idees es van organitzant a mesura que escrivim. Per aquesta raó, és recomanable posar-nos a escriure per poder explorar idees o pensaments inconnexos, més que no pas esperar a tenir totes les idees clares abans de disposar-nos a emplenar el full en blanc. Per exemple, suposem que mentre transcrivim ens adonem que es poden establir connexions entre certs tipus d'interaccions, o bé mentre analitzem una transcripció se'ns acut una idea que estableix una connexió sòlida amb els objectius que estem explorant en el treball. Aleshores, encara que no tinguem clarament definits els objectius de la recerca ni les nostres preguntes, és important escriure ja una primera anàlisi que es pot anar redefinint com a capítol. És en aquests moments valuosos i plens de lucidesa quan anem forjant els objectius i les preguntes finals de la recerca.

Així, a més, aconseguirem que la selecció i l'anàlisi de les dades estiguin ben connectades amb els objectius i amb la redacció. D'aquesta manera, aquests tres elements es tracten de manera quasi simultània i s'articulen conjuntament des del principi. Si, per contra, primer seleccionem les dades i les analitzem, al cap d'un temps busquem els objectius del treball i finalment escrivim la connexió entre aquests processos, correm el risc que la redacció del producte final (la tesi, en definitiva) esdevingui inconnexa.

No obstant això, aquesta connexió no té lloc només en l'estructura de la redacció. Especialment en la recerca etnogràfica, hi ha una relació molt estreta entre la recollida de dades, la seva anàlisi i la manera de plasmar-ho tot plegat en l'escriptura, i això ens ajuda a centrar el treball. Així, com ja hem apuntat, hem d'anar analitzant les dades a mesura que les recollim (Wolcott, 1999), per determinar si emergeixen idees d'interès i anar focalitzant la recollida de dades en aquella direcció. Això és crucial, perquè a mesura que analitzem dades (ja siguin entrevistes, enregistraments de classe o documents textuais) hauríem d'anar redactant les anàlisis inicials, que ens serviran per anar donant cos a la recerca. Es tracta d'un procés que es retroalimenta i que anirà centrant l'orientació de la recerca (vegeu els capítols de la primera part d'aquest volum).

És aconsellable, doncs, aprofundir primer en les dades, posant per escrit les anàlisis que anem portant a terme. Tant és així que en els enfocaments de baix a dalt (*bottom-up approaches*) que es practiquen en les orientacions etnometodològiques (Garfinkel, 1967; Heritage, 1984; vegeu Masats, aquest volum; Moore i Llompart, aquest volum; Nussbaum, aquest volum) les dades assenyalen els temes que cal explorar i ens conduiran als objectius de la recerca en un context de recerca basada en les dades (*data-driven research*). Aquesta és també la manera d'actuar en recerques que utilitzen el mostreig teòric o *grounded theory* (vegeu Antoniadou, aquest volum). En altres paraules, a partir de la recerca duta a terme per a les dades (i la seva escriptura) sorgiran preguntes més concretes que ens ajudaran a perfilar els objectius i possiblement planificar noves recollides de dades.

4.2. L'escriptura com a procés no lineal

Disposar d'un índex preliminar del treball ens permetrà anar omplint apartats i ens ajudarà, d'una banda, a tenir la sensació que anem progressant i, de l'altra, a explorar les idees que estem gestant. Es tracta d'anar completant l'índex amb les idees (petits textos que hem anat generant) de manera no lineal i a la vegada tenint present que l'índex s'haurà d'anar modificant a mesura que avança el procés de recerca i d'escriptura. Ens pot ajudar tenir una carpeta a l'ordinador per a cada apartat de l'índex, per anar-hi posant els apunts que anem escrivint, bibliografia interessant, fragments de dades, etc.

Així, després d'analitzar les dades i escriure els capítols dels resultats podem, posem per cas, escriure la introducció o els capítols sobre el marc teòric i la metodologia. Escrivint de manera no lineal vetllem, doncs, perquè el marc teòric estigui articulat de manera coherent dins l'estructura del treball amb referències a elements que seran analitzats posteriorment en el mateix treball. Així, anirem advertint el lector dels fonaments teòrics que trobarà després i anirem establint la coherència interna, fonamental per a l'estructura unitària del treball.

Considerem que pot ser útil escriure els capítols de la introducció i de les conclusions cap al final del procés, per disposar d'una visió general de tots els capítols i així establir relacions entre els objectius i els resultats. Les preguntes de recerca que normalment figuren al principi del treball, en el capítol d'objectius o en la introducció, han de ser subjacents a tot el treball de recerca. És per això que també pot ésser recomanable incloure en el capítol introductori un esquema transversal que relacioni les preguntes de recerca, les dades, els resultats i els capítols. Això pot facilitar la feina d'organització a qui escriu, servir de referència al lector i, en definitiva, esdevenir una eina que deixi ben travada l'estructura unitària del treball.

Cal tenir també en compte que quan escrivim un article o un capítol pot ser útil revisar el text periòdicament per extreure la idea principal de cada paràgraf (*topic sentence*) i així comprovar la fluïdesa i la coherència interna del capítol o de l'article. En el cas d'un text llarg, doncs, es recomana combinar aquestes idees principals extretes de cada paràgraf per construir un paràgraf al final de cada capítol (o al final de l'article) que resumeixi tot el text. Això contribueix que les idees flueixin amb coherència i ens pot ajudar a detectar idees inconnexes que haurem d'esmenar.

4.3. Les revisions

El procés d'escriptura implica la producció de diversos esborranys que després hauran de ser revisats i editats (*proof-reading*). Això vol dir que hem de gestionar acuradament el temps per poder lliurar la feina dins la data límit.

La constància és crucial en el procés d'escriptura. És important, doncs, que el procés d'escriptura comenci al més aviat possible per poder tenir la sensació que 'ja estem escrivint', que ja estem produint alguna cosa, i fer que les idees, indefectiblement, vagin madurant. Ara ja sabem que la revisió (la reescriptura) forma part del procés d'escriptura.

De fet, un cop lliurada la primera versió del nostre treball encara cal esperar diverses interaccions amb correccions. Aquestes correccions poden ser de diferents tipus: les que assenyalen la conveniència d'una reorganització general del contingut o les que proposen reorganitzacions parcials. Sovint hi ha suggeriments d'ajustos en el contingut o es poden detectar errors factuais. Algunes revisions poden esmentar qüestions estilístiques o ortogràfiques.

Les interaccions amb el tutor o editor (normalment en el cas dels capítols de llibre) de l'estudi són fonamentals, sobretot en els primers estadis de l'escriptura, quan encara es treballa en esborranys. És una llàstima que l'estudiant hagi elaborat molt a fons una línia de recerca que no hagi estat ben consensuada prèviament o bé que hagi esmerçat molts esforços en elements que, al final, en el procés de revisió es deixen de banda i s'eliminen. Ara bé, això és escriure un treball de recerca: un procés d'anar tres passes endavant i dues endarrere.

5. Com se cita?

5.1. Què és la citació?

En el treball, si l'autor utilitza material que no sigui propi l'ha d'identificar clarament en el cos del text o bé en notes a peu de pàgina o en notes finals. Aquesta identificació permetrà que el lector pugui accedir a la descripció completa de la font i consultar-la si així ho desitja.

És essencial citar totes les fonts utilitzades, perquè altrament es podria incórrer en plagi. El plagi consisteix a utilitzar material d'altri sense identificar-ne l'origen, de manera que el lector podria inferir que aquest material és original i

ha estat creat pel mateix autor. Així, si utilitzem continguts d'altri per portar a terme la nostra recerca hem de justificar d'on provenen i donar crèdit a l'autor. Per fer-ho, cal que mentre redactem el treball alhora incorporem les citacions i les referències bibliogràfiques en un nou document per ser més eficients.

La citació pot ser literal o bé a partir d'una paràfrasi (utilitzant les nostres paraules per explicar el contingut d'un material d'altri). Així, si el nostre treball cita directament una font i reproduïx de manera literal un altre text sempre se n'ha d'indicar l'autor, l'any de publicació i les pàgines citades. Si aquesta citació no arriba a les 40 paraules, normalment s'incorpora en el text entre cometes. Ara bé, si el text citat excedeix les 40 paraules, normalment l'hem de sagnar en un paràgraf a part. Igualment, si en lloc de citar literalment parafrasegem el material al qual ens referim, se n'han d'especificar l'autor i la data, però no caldrà incloure-hi les pàgines. En ambdós casos, les crides al document original ens permetran localitzar-lo en l'apartat de referències bibliogràfiques.

5.2. Els sistemes de gestió de citacions i referències bibliogràfiques

Encara que les citacions i les referències bibliogràfiques es poden gestionar manualment de la manera que hem descrit, els sistemes de gestió de la recerca, com ara Mendeley o EndNote, són cada vegada més populars perquè permeten trobar, emmagatzemar i compartir informació amb molta eficàcia. A més, les citacions i les bibliografies es generen automàticament segons l'estil de citació que preferim i això ens permet incorporar canvis fàcilment. L'editor de referències de Microsoft Word és també una eina útil per a la gestió de la bibliografia.

La majoria de les biblioteques universitàries imparteixen cursos sobre gestors de referències, tot i que també podem trobar tutorials a Internet. Si bé al principi l'adaptació a aquest sistema pot ser difícil, l'esforç es veu recompensat amb escriure amb l'automatització de les referències.

5.3. L'estil APA

Hi ha diversos estils de citació, American Psychological Association (APA), Chicago Manual of Style (CMS), Modern Language Association (MLA), tot i que en el camp de les ciències socials s'acostuma a emprar el de l'APA. En l'apartat de recursos a la xarxa d'aquest capítol, s'hi inclouen algunes pàgines on es presenta aquest format. S'hi poden trobar resums que ajuden a entendre millor les normes generals d'aquest estil, així com seccions exhaustives que aclareixen situacions particulars. A continuació, esbossem els trets generals de l'estil APA. Tanmateix, us animem a donar un cop d'ull als llocs web que hem esmentat.

Per a les citacions dins del text en l'estil APA utilitzem parèntesis amb el cognom de l'autor i l'any de publicació. Com s'ha esmentat, inclourem les pàgines en els parèntesis si ens referim a unes pàgines en particular i no a tota l'obra en general. Aquestes normes generals es modifiquen lleugerament si l'autor ja ha estat anomenat prèviament i llavors en els parèntesis només apareix l'any. Un altre detall important és que si citem un treball amb múltiples autors, la primera vegada que se citi s'especificaran els cognoms de tots els autors (fins a cinc). Les altres vegades que se citi aquell treball en el text ja només s'hi inclourà el primer autor seguit de l'abreviació *et al.*

La llista de referències s'inclou al final del treball, a doble espai i en ordre alfabètic. En aquesta llista hi han de figurar totes les referències de les publicacions citades en el treball i a la inversa; és a dir totes les referències d'aquesta llista han d'estar citades en el text. És important creuar les dades per detectar possibles omissions o redundàncies.

Hem de seguir la guia que escollim (APA, en aquest cas) al peu de la lletra (punts, comes, espais, etc.) i sobretot ser coherents al llarg de tot el text. Els treballs citats es referencien de manera diferent segons la seva naturalesa: llibres sencers, capítols en llibres editats per un o diversos autors, articles en publicacions periòdiques, audiovisuals i fonts electròniques. Cal que estiguem atents a les petites diferències de format de cadascuna de les modalitats.

De la mateixa manera, cal tenir en compte que les fonts electròniques han d'incloure l'URL (l'adreça de la pàgina d'Internet), així com la data de consulta.

6. Altres consideracions

Molt sovint els articles de recerca, sobretot en les revistes d'alt impacte, no són acceptats en el primer intent de publicació. És important rebre els consells dels experts de manera positiva i sense desanimar-se. Intercanviar els esborranys amb els companys és una bona manera de practicar l'art de donar i rebre avaluacions sobre allò que llegim i escrivim com a investigadors i investigadores.

Obres citades

- Antoniadou, V. (2017). Recoger, organizar y analizar corpus de datos multimodales: las contribuciones de los CAQDAS. A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitatius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 451-467). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.641>
- Canals, L. (2017). Instruments per a la recollida de dades. A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitatius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 377-389). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.636>
- Garfinkel, H. (1967). *Studies in ethnomethodology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Heritage, J. (1984). *Garfinkel and ethnomethodology*. Cambridge: Polity Press.
- Masats, D. (2017). L'anàlisi de la conversa al servei de la recerca en el camp de l'adquisició de segones llengües (CA-for-SLA). A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitatius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 293-320). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.632>
- Moore, E., i Llompart, J. (2017). Recoger, transcribir, analizar y presentar datos interaccionales plurilingües. A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitatius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 418-433). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.639>

- Nussbaum, L. (2017). Investigar con docentes. A E. Moore i M. Dooly (Eds), *Enfocaments qualitius per a la recerca en educació plurilingüe* (p. 23-45). Research-publishing.net. <https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.620>
- Wolcott, H. (1999). *Ethnography: a way of seeing*. Oregon: Altamira Press.

Lectures recomanades

- Joyner, R. L., Rouse W. A., i Glatthorn, A. A. (2013). *Writing the winning thesis or dissertation: a step-by-step guide* (3a ed.). Thousand Oaks, CA.: Sage.
- Lester, J. D. (1976). *Writing research papers: a complete guide* (2a ed.). Glenview, IL.: Scott, Foresman and Company.
- Rigo, A., i Genescà, G. (2002). *Tesis i treballs. Aspectes formals*. Vic: Eumo Editorial.
- Soriano, R. (2008). *Cómo se escribe una tesis. Guía práctica para estudiantes e investigadores*. Córdoba: Berenice Manuales.

Pàgines web amb recursos mencionats

Pàgines amb consells sobre la redacció de treballs de recerca

Escola de doctorat de la UAB: <http://www.uab.cat/web/doctorats/que-em-cal-saber-de-la-tesi-doctoral-1224656373657.html>

Programes

EndNote (Windows i Mac, de pagament, llicència de prova gratuïta): <http://endnote.com/>
Mendeley (Windows i Mac, gratuït): <http://www.mendeley.com/>

Índexs de qualitat de les publicacions

Carhus Plus+ (AGAUR): <http://agaur.gencat.cat/ca/avaluacio/carhus/carhus-plus-2014/>
Scholarly Publishing Indicators in Humanities and Social Sciences (SPI): <http://ilia.cchs.csic.es/SPI/index.html>
SCImago Journal & Country Rank (Scopus): <http://www.scimagojr.com/>

Social Sciences Citation Index (Thomson Reuters, Journal Citation Reports, normalment cal accedir-hi des de la biblioteca de la universitat): <http://login.webofknowledge.com/>

Informació sobre l'estil APA

Biblioteca de la Universitat de Girona: http://www.udg.edu/LaBibliotecaforma/Comcitar_documents/EstilAPAencatala/tabid/11972/language/ca-ES/Default.aspx

Owl Purdue Online Writing Lab: <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

Servei de Biblioteques de la UAB: <http://www.uab.cat/web/recursos-d-informacio/citacions-i-bibliografia-1326267851837.html>

Web de l'American Psychological Association: <http://www.apastyle.org/>

Published by Research-publishing.net, not-for-profit association
Dublin, Ireland; Voillans, France, info@research-publishing.net

© 2017 by Editors (collective work)
© 2017 by Authors (individual work)

Qualitative approaches to research on plurilingual education (English)
Enfocaments qualitativus per a la recerca en educació plurilingüe (Catalan)
Enfoques cualitativos para la investigación en educación plurilingüe (Spanish)

Edited by Emilee Moore and Melinda Dooly

Rights: This volume is published under the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives (CC BY-NC-ND) licence; individual articles may have a different licence. Under the CC BY-NC-ND licence, the volume is freely available online (<https://doi.org/10.14705/rpnet.2017.emmd2016.9781908416476>) for anybody to read, download, copy, and redistribute provided that the author(s), editorial team, and publisher are properly cited. Commercial use and derivative works are, however, not permitted.

Disclaimer: Research-publishing.net does not take any responsibility for the content of the pages written by the authors of this book. The authors have recognised that the work described was not published before, or that it was not under consideration for publication elsewhere. While the information in this book are believed to be true and accurate on the date of its going to press, neither the editorial team, nor the publisher can accept any legal responsibility for any errors or omissions that may be made. The publisher makes no warranty, expressed or implied, with respect to the material contained herein. While Research-publishing.net is committed to publishing works of integrity, the words are the authors' alone.

Trademark notice: product or corporate names may be trademarks or registered trademarks, and are used only for identification and explanation without intent to infringe.

Copyrighted material: every effort has been made by the editorial team to trace copyright holders and to obtain their permission for the use of copyrighted material in this book. In the event of errors or omissions, please notify the publisher of any corrections that will need to be incorporated in future editions of this book.

Typeset by Research-publishing.net

Cover design and cover photos by © Raphaël Savina (raphael@savina.net)

ISBN13: 978-1-908416-46-9 (Paperback - Print on demand, black and white)

Print on demand technology is a high-quality, innovative and ecological printing method; with which the book is never 'out of stock' or 'out of print'.

ISBN13: 978-1-908416-47-6 (Ebook, PDF, colour)

ISBN13: 978-1-908416-48-3 (Ebook, EPUB, colour)

Legal deposit, Ireland: The National Library of Ireland, The Library of Trinity College, The Library of the University of Limerick, The Library of Dublin City University, The Library of NUI Cork, The Library of NUI Maynooth, The Library of University College Dublin, The Library of NUI Galway.

Legal deposit, United Kingdom: The British Library.

British Library Cataloguing-in-Publication Data.

A cataloguing record for this book is available from the British Library.

Legal deposit, France: Bibliothèque Nationale de France - Dépôt légal: March 2017.
